

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

letnik XVII.

februar 1980

št. 2

Božidar Jakac: Na Bazi 20 (pastel, januarja 1944)

Lani dober poslovni uspeh

Gospodarjenje v letu 1979: dobra osnova za nadaljnje ustaljitvene cilje.

Poslovanje gozdnega gospodarstva Novo mesto v letu 1979 smo prikazali v za to posebej pripravljenih tabelah, ki prikazujejo strukturo in gibanje celotnega prihodka v letu 1979 v odnosu na leto 1978 in na plan za leto 1979. V tabelah je prikazan rezultat gozdnega gospodarstva v celoti in rezultat posameznih TOZD, TOK in DSSS. Na tem mestu bomo poskušali opredeliti samo poslovanje gozdnega gospodarstva v celoti, analitično ocenjevanje posameznih elementov finančnega rezultata TOZD, TOK in DSSS pa naj bi opravili v okviru vsake samoupravne celice posebej.

Za poslovanje gozdnega gospodarstva lahko ugotovimo, da je v letu 1979 potekalo brez večjih pretresov, dokaj stabilno in da so s tem v zvezi doseženi tudi ustrežni finančni rezultati. Dosegli smo cilj, da so vsi TOZD poslovali pozitivno in da je ustvarjena akumulacija, ki

nam zagotavlja tudi v bodoče dokaj ustaljeno gospodarjenje. Ob tem naj omenim zvezno in republiško resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana za obdobje 1976 do 1980 v letu 1980, ki zaostrujeta pogoje poslovanja v letu 1980. S tem v zvezi je bil v začetku leta 1980 sprejet še posebej družbeni dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka, ki veže porast osebnih dohodkov na porast dohodka v letu 1980 v odnosu na leto 1979. Družbeni dogovor pravi, da naj bi v letu 1980 osebni dohodki počasneje naraščali od rasti dohodka, in sicer za 25 %, kar pomeni, da moramo doseči na ravni delovne organizacije rast dohodka za 20 %, če hočemo povečati osebne dohodke za okrog 15 %. Za uresničitev tega cilja se bomo morali zelo potruditi glede na visoki dohodek, ustvarjen v letu 1979.

Celotni prihodek

Celotni prihodek v letu 1979 je dosežen v znesku

380.197.375 din in je za 23 % večji od celotnega prihodka v letu 1978 ter za 12 % večji kot v planu za leto 1979.

Primerjava celotnega prihodka z letom 1978 ni najbolj posrečena, ker smo v letu 1979 v celotni prihodek knjižili samo eksterno (zunanjo) realizacijo in realizacijo, ki nastane med TOZD, medtem ko smo v letu 1978 v celotnem prihodu upoštevali poleg omenjenih elementov tudi realizacijo med stroškovnimi mesti znotraj TOZD. Prav zato tudi materialni stroški niso popolnoma primerljivi. Te spremembe pa nimajo nobenega vpliva na višino in razporeditev dohodka, ker se za isti znesek povečajo celotni prihodek in materialni stroški.

Materialni stroški so doseženi v višini 156.009.059 din in so za 14 % višji v odnosu na leto 1978 in na ravni plana za leto 1979. Glede na to, da predstavljajo materialni stroški v strukturi celotnega prihodka 41 %, predstavlja tak indeks zelo pozitiven pokazatelj, saj je porast materialnih stroškov za 9 % pod rastjo celotnega prihodka.

Amortizacija, ki predstavlja strošek za nadomestilo osnovnih sredstev, je dosežena v višini 10.224.872 din je za 18 % večja v odnosu na leto 1978 in za 6 % nižja od planirane za leto 1979.

Dohodek, ki predstavlja novoustvarjeno vrednost, je do-

Seja delavskega sveta GG

5. marca 1980 se je sestal delavski svet GG Novo mesto.

Dnevni red seje je bil naslednji:

1. pregled in potrditev zapisnika zadnje seje,

2. razprava in sklepanje o letnem planu proizvodnje za leto 1980,

3. razprava in sklepanje o planu investicij za leto 1980,

4. informacija o zaključnem računu za leto 1979,

5. razprava in sklepanje o analizi uresničevanja samoupravnega sporazuma o življenjskih in delovnih pogojih gozdnih delavcev,

6. informacija o delovanju delegacije in delegatov v SIS za ekonomske odnose s tujino,

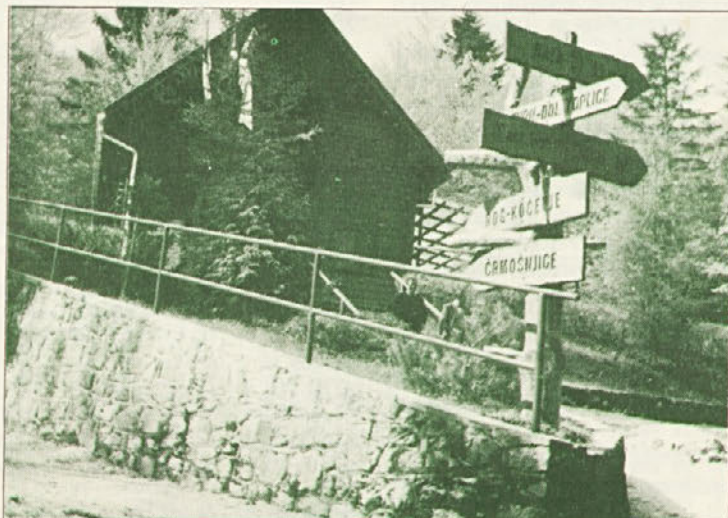
7. imenovanje komisije za pripravo območnega načrta,

8. razprava o predlogu združitve TOZD Vrtnarija Novo mesto,

9. Razno.

sežen v višini 213.963.443 din in je za 31 % večji od dohodka za leto 1978 in za 24 % od planiranega dohodka.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Med urejevanje spomenikov NOB spada tudi označevanje poti do njih. Tak je smerokaz pred Lukovim domom pri Bazi 20 (foto: Božo Mklíč).

LANI DOBER POSLOVNI USPEH

(Nadaljevanje s 1. str.)

Pogodbene in zakonske obveznosti

Pogodbene in zakonske obveznosti znašajo 79.844.451 din in so za 25 % višje od lanskoletnih in za 22 % od planiranih. Med pogodbene in zakonske obveznosti štejemo tudi nekatere, ki izhajajo iz specifičnosti poslovanja podjetja, kot so biološka amortizacija v znesku 35.862.522 din, obveznosti v zvezi z 12. členom zakona o gozdovih, ki pomenijo interno prelivanje dohodka med

TOZD v okviru delovne organizacije v znesku 4.322.837 din, in obveznosti za financiranje delovne skupnosti skupnih služb v znesku 13.125.508 din, kar znaša skupaj 53.310.867 din.

Drugi del zakonskih obveznosti predstavljajo obveznosti v zvezi z izračunom davka in dohodka in obveznosti, ki izhajajo iz davčne osnove. Znesek teh obveznosti je 13.972.337 din.

Tretji del pogodbenih in zakonskih obveznosti predstavlja obveznosti, ki se nanašajo na

sistem izplačevanja bruto osebnih dohodkov. To so obveznosti, ki jih poravnava iz dohodka, osnova za izračun so pa osebni dohodki, kot npr. prispevek za beneficirano delovno dobo, prispevek za zaposlovanje, prispevek za neposredno zdravstveno zavarovanje in investicijske dejavnosti, prispevek za invalidsko pokojninsko zavarovanje, za nesreče pri delu in poklicne bolezni. V četrto skupino pogodbenih in zakonskih obveznosti bi lahko uvrstili obresti na kredite, stroške plačilnega prometa, zavarovalne

premije, članarine ter nekatere obveznosti, ki so sprejete po dodatnih občinskih samoupravnih sporazumih, ki slone na zakonskih predpisih ali družbenih dogovorih.

Čisti dohodek

Čisti dohodek je element dohodka, o katerem delavci na svojih zborih neposredno odločajo. To je torej tisti del dohodka, ki se razporeja na osebne dohodke in na sklade. Za čisti dohodek smo namenili 134.118.991 din, kar je za 34 % več kot v letu 1978 ali za 26 % več kot v planu 1979. Bruto osebni dohodki, ki jih poravnava iz dohodka, znašajo 94.453.904 din ali 21 % več kot v letu 1978 in 12 % več kot v planu 1979. Poprečni neto OD znaša 7873 din in je za 24 % večji kakor v letu 1978.

11 milijonov za investicije

Za sklade nam je ostalo 39.665.087 din oz. za 77 % več kot v letu 1978 in za 76 % več kot je bilo planirano. Ta podatek nam kaže na zelo ugoden rezultat v letu 1979, saj smo lahko pokrili iz teh sredstev vse obveznosti, ki so zakonsko določene in ustvarili pribl. 11 milijonov din za razširitev materialne osnove dela delovne organizacije.

V letu 1979 smo imeli investicijskih vlaganj v osnovna sredstva okrog 22 milijonov din in vlaganj v biološko sfero 36 milijonov din. Glede na dobre rezultate v 9 mesečnem periodičnem obračunu je bilo izvršeno do konca leta 1979 doplačilo odkupa, veliko sredstev smo namenili tudi za popravila in vzdrževanje cest v zasebnem sektorju. Ker so se tudi neto osebni dohodki v letu 1979 relativno precej povečali, lahko ugotovimo, da je leto 1979 bilo eno izmed najbolj uspešnih poslovnih let v tekočem srednjeročnem obdobju.

MILAN DRAGIŠIČ, dipl. oec.

Prvih 5000 vozil „zastava 102“

Crvena zastava v Kragujevcu je zaključila preizkušanje prototipa novega vozila – zastave 102. Zdaj gredo na priprave za serijsko proizvodnjo sestavnih delov svojega prvenca, takoj nato pa ji bo sledila serijska proizvodnja. Sredi letošnjega leta naj bi se prve zastave 102 pojavile na naših cestah, do konca leta pa naj bi izdelali in poslali na trg 5.000 teh vozil.

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

POSLOVNI REZULTAT GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO
OD 1.1.1979 DO 31.12.1979

Zap. št.	Elementi	SKUPAJ GG	TOZD NOVO MESTO	TOZD STRAŽA	TOZD PODTURN	TOZD ČRMOŠNJICE	TOZD ČRNOMELJ
1.	Cel.prihodek iz poslov.	375.874.538,03	43.014.115,75	56.511.345,07	52.652.033,25	40.315.572,84	30.249.934,30
2.	Del.cel.prih.po 12.čl.Zak.o gozdovih	4.322.837,00	79.397,95	-	-	-	4.243.329,05
3.	Skup.cel.prih.(1+2)	380.197.375,03	43.093.513,70	56.511.345,07	52.652.033,25	40.315.572,84	34.493.373,35
4.	Materialni stroški	156.009.059,91	14.699.402,22	18.257.285,42	11.155.506,57	11.175.559,40	10.062.240,96
5.	Amortizacija	10.224.882,00	1.621.438,00	1.718.127,00	2.109.398,00	1.697.376,00	1.492.737,00
6.	Dohodek (3-4-5)	213.963.443,12	26.772.673,48	36.535.932,65	39.387.128,68	27.442.637,44	22.938.395,39
7.	Pogodb.in zakon.obvez.	75.521.614,50	8.520.301,70	12.192.693,60	14.840.289,10	10.410.567,30	6.736.489,05
8.	Obvez.po 12.čl.Zak.o gozd.	4.322.837,00	-	1.125.631,00	2.617.368,00	579.838,00	-
9.	Čisti dohodek (6-7-8)	134.118.991,62	18.252.371,78	23.217.608,05	21.929.471,58	16.452.232,14	16.201.906,34
10.	Za osebne dohodke	94.453.904,20	13.887.530,00	14.154.413,60	14.382.289,75	11.535.798,85	12.662.613,90
11.	Za sklade (9-10)	39.665.087,42	4.364.841,78	9.063.194,45	7.547.181,83	4.916.433,29	3.539.292,44
12.	Za rez.skl.2,5 % od doh.	5.034.794,00	669.316,85	913.398,30	984.678,20	686.065,95	573.459,90
13.	Za skl.skup.por.skupaj od tega: stan.del	14.230.386,14	2.199.374,05	2.096.420,00	2.102.708,35	1.720.495,60	2.022.804,45
	- reg.za prehrano	5.396.435,05	802.286,05	824.072,00	792.938,35	660.205,60	712.096,50
	- 512 din na zaposl.	4.302.496,95	688.128,00	626.688,00	645.120,00	522.240,00	677.707,95
	- prosti del	2.578.127,75	302.516,20	288.174,40	350.634,00	296.916,65	423.991,86
	- reg.za letni dopust	1.953.281,39	316.443,80	357.485,60	314.016,00	241.133,35	209.008,14
14.	Del.čist.doh.za dr.potr.(dr.sl.)	2.181.738,75	367.939,85	470.525,15	510.552,45	137.900,50	140.647,30
15.	Poslovni sklad	18.218.168,53	1.128.211,03	5.582.851,00	3.949.242,83	2.371.971,24	802.380,79
a)	od tega: pos.za nerazvite	1.941.979,55	238.970,90	513.478,15	525.959,65	273.223,10	93.864,90
b)	- združ.za ceste	2.182.160,45	250.915,55	488.732,00	439.382,20	287.667,70	207.111,85
c)	- združ.za luke	272.770,05	31.364,45	61.091,50	54.922,75	35.958,45	25.889,00
d)	- združ.za elekt.gosp.	2.707.412,35	395.580,05	478.760,20	710.304,60	305.767,95	229.005,65
	Skupaj združena sredstva	7.104.322,40	916.830,95	1.542.061,85	1.730.569,20	902.617,20	555.871,40
e)	Del.posl.skl.ki ost.TOZD	11.113.846,13	211.380,08	4.040.187,15	2.218.673,63	1.469.354,04	246.509,39

Zap. št.	Elementi	TOZD GRADNJE	TOK NOVO MESTO	TOK ČRNOMELJ	TOK TREBNJE	SKUPNE SLUŽBE
1.	Celotni prihodek iz poslovanja	18.945.054,62	51.581.360,60	42.144.175,49	23.360.510,48	17.100.435,63
2.	Del.cel.prih.po 12.čl.Zak.o gozd.	-	-	-	-	-
3.	Skup.cel.prihodek (1+2)	18.945.054,62	51.581.360,60	42.144.175,49	23.360.510,48	17.100.435,63
4.	Materialni stroški	9.790.780,60	35.140.055,85	28.608.768,75	13.168.595,70	3.950.864,44
5.	Amortizacija	761.078,00	83.427,00	34.385,00	129.018,00	577.888,00
6.	Dohodek (3-4-5)	8.393.196,02	16.357.877,75	13.501.021,74	10.062.896,78	12.571.683,19
7.	Pogodb.in zakon.obveznosti	2.077.435,95	8.062.920,65	6.994.819,45	4.236.047,25	1.450.050,45
8.	Obvez.po 12.čl.Zak.o gozdovih	-	-	-	-	-
9.	Čisti dohodek (6-7-8)	6.315.760,07	8.294.957,10	6.506.202,29	5.826.849,53	11.121.632,74
10.	Za osebne dohodke	5.031.707,25	5.951.207,05	3.657.997,25	3.483.106,80	9.707.239,75
11.	Za sklade (9-10)	1.284.052,82	2.343.750,05	2.848.205,04	2.343.742,73	1.414.392,99
12.	Za rez.skl.2,5 % od dohodka	209.829,90	408.946,95	337.525,55	251.572,40	-
13.	Za skl.skup.por.skupaj od tega: stan.del	735.168,00	834.402,60	565.114,75	539.505,35	1.414.392,99
	- reg.za preh.512 din na zaposl.	298.578,00	347.916,60	215.842,75	202.707,35	539.791,85
	- prosti del	215.040,00	239.616,00	172.032,00	165.888,00	350.037,00
	- reg.za letni dopust	117.407,15	133.520,05	98.721,60	117.391,40	194.716,29
	- 104.142,85	104.142,85	113.349,95	78.518,40	53.518,60	165.666,70
14.	Del.čist.doh.za dr.potr.(druž.sl.)	120.991,40	197.100,30	39.640,95	196.440,85	164.183,15
15.	Poslovni sklad	218.063,52	903.300,20	1.905.923,79	1.356.224,13	-
a)	od tega: posoj.za nerazvite	80.834,35	51.576,35	41.466,30	122.605,85	-
b)	- združ.za ceste	85.799,50	160.115,85	144.263,75	120.172,05	-
c)	- združ.za luke	10.474,95	20.014,50	18.032,95	15.021,50	-
d)	- združ.za elekt.gospodarstvo	114.566,15	149.119,05	126.772,05	197.536,65	-
	Skupaj združena sredstva	289.674,95	380.825,75	330.535,05	455.336,05	-
e)	Del.posl.skl.ki ost. TOZD	-	71.611,43	522.474,45	900.888,08	-

POSLOVNI USPEH GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO
V LETU 1979 V PRIMERJAVI Z LETOM 1978 IN PLANOM 1979

Zap. št.	Elementi	Doseženo v letu 1978	Plan 1979	Doseženo v letu 1979	I n d e k s dos.79/78	I n d e k s dos.79/pl.
1.	Celotni prihodek	308.129.759,46	338.047.512,00	380.197.375,03	123	112
2.	Materialni stroški	155.781.432,52	155.883.319,00	156.009.059,91	114	100
3.	Amortizacija	8.647.614,75	10.816.111,00	10.224.882,00	118	94
4.	Dohodek	163.700.712,14	171.348.082,00	213.963.443,12	131	124
5.	Pog.in zak.obv.	63.824.205,21	65.137.855,00	79.844.451,50	125	122
6.	Č sti dohodek	99.876.566,98	106.200.227,00	134.118.991,62	134	126
7.	Za osebne dohodke	77.569.882,46	83.744.800,00	94.453.904,20	121	112
8.	Za sklade /skupaj/	22.306.624,52	22.465.427,00	39.665.087,42	177	176
9.	Za rezervni sklad	3.826.311,20	3.952.350,00	5.034.794,00	131	127
10.	Za poslovni sklad	5.374.887,95	4.464.415,00	18.218.168,53	338	408
11.	Za sklade skupne porate	13.165.453,27	14.048.662,00	16.412.124,89	125	116
12.	Povpr.št. zap.	682	717	690	121	96
13.	Povprečni neto OD	6369	6480	7873	123	121

Uspešnost gospodarjenja TOK Gozdarstvo Novo mesto v preteklem letu

Iz finančnih podatkov računovodskega poročila o poslovanju TOK Novo mesto je razvidno, da je bilo gospodarjenje v celoti uspešno in po planu začetane naloge dosežene, po nekaterih postavkah pa celo presežene.

Presežena blagovna proizvodnja

Plan blagovne proizvodnje 27.530 m³ je bil presežen za dobre 4 %, saj smo odkupili 10.298 m³ iglavcev in 18.407 m³ listavcev, skupaj 28.705 m³. Kljub prekoračitvi plana pa z doseženim vseeno ne smemo biti povsem zadovoljni, če vemo, da še vedno močno zaostaja posek listavcev, zlasti manj kvalitetnega lesa iz že znanih razlogov. Med glavnimi zaviralnimi dejavniki, da se ta les ne poseka, je zaprtost nekaterih predelov gozdov.

Pripravek za gozdne ceste

Po sklepu samoupravnih organov TOK je bil v letu 1979 v sodelovanju s KS porabljenih za popravila gozdnih cest in

poti 958.686,40 din, s čimer smo se lesu vsaj ponekod približali. Posebne težave so zaradi porasta domače porabe in zaradi odtujevanja lesa, ki bi po zakonu moral na tržišče preko naše TOK.

Uspešni tudi pri gojenju

Tudi pri izvršitvi gozdnogojitvenih del smo bili v celoti dokaj uspešni, še zlasti če upoštevamo, da je kazalo, da bo v letu 1979 zbranih precej manj sredstev za biološka vlaganja. Zaradi povečane blagovne proizvodnje ter dodeljenih sredstev SIS za gozdarstvo in Tovarne celuloze Krško pa je bilo zbranih 7.041.446 din, ki smo jih za gozdnogojitvena dela tudi v celoti porabili.

	dosežena	plan	%
enostavna reprodukcija — obnova	16,11 ha	17,30 ha	93
nega (obžetev, čiščenje, redčenje)	339,99 ha	370,10 ha	92
razširjena reprodukcija — intenzivni nasadi	16,87 ha	11,50 ha	147
nega (obžetev)	33,80 ha	48,50 ha	70

Plana enostavne reprodukcije 1979 smo si kadrovsko sicer sicer nismo v celoti izvršili, ven-

dar pa smo zaradi namensko danih sredstev močno presegle plan pri razširjeni reprodukciji.

Način zbiranja po zakonu predpisane biološke amortizacije bo potrebno v naslednjem razdobju natančneje proučiti in sprejeti ustrezne rešitve.

Težave s prevozom lesa

Ob gospodarjenju so se tudi v letu 1979 pojavljale nekatere težave, ki jih nismo uspeli sami v celoti zadovoljivo rešiti. Z odvozom lesa so bile še vedno težave in je zaradi neorganiziranosti gotovo trpela naša uspešnost. Velike težave smo imeli tudi pri uresničevanju gojitvenih del, kjer vedno bolj primanjkuje delovne sile. V letu

število delavcev po planu na TOK povečalo od 35 na 39, kar je bilo za normalno poslovanje TOK nujno. Ob vsem tem pa na žalost ugotavljamo, da so bili z ozirom na leto 1978 v porastu izostanki z dela, zaradi bolniškega staleža, porasle pa so tudi nezgode pri delu. Na te pojave bomo v bodoče posebno pozorni. Veliko dragocenega časa zgubijo gozdarski strokovnjaki na terenu tudi zaradi nerednosti lastnikov gozdov, zato jih ob tej priložnosti pozivamo, da spomladi ob priglasihtvah predvidijo vsa dela za prihodnjo sečno sezono.

Značilnost preteklega leta je bila za našo organizacijo močna samoupravna razgibanost. Deset sej sveta lastnikov gozdov, dve seji skupščine, 32 zborov kmetov lastnikov gozdov, akcija za pristop kmetov v članstvo TOK po zakonu o združevanju kmetov, referendum s člani in delavci za sprejem statuta in samoupravnega sporazuma in še veliko drugih akcij so jasen dokaz zelo razgibanega samoupravnega delovanja.

V bodoče za napredek skupaj s KZ

Letos pa so pred nami poleg ustalitvenih prizadevanj še pomembne naloge: uresničevanje zakona o združevanju kmetov, zlasti pa 43. člena, ki predpisuje sklenitev samoupravnih sporazumov med gozdarskimi in kmetijskimi organizacijami. Posamezno področje sodelovanja bo slonelo na naslednjih izhodiščih:

- usklajevanje planov in programov za pospeševanje kmetijstva in gozdarstva ter zagotovitev dela dohodka iz kmetijstva in gozdarstva za uresničevanje teh planov in programov;
- skladno in učinkovito delovanje skupne hranilno-kreditne službe kmetijstva in gozdarstva;
- skladno, organizirano in sočasno reševanje infrastrukturnih razmer združenih kmetov, ki vsebujejo urejanje gozdnih vlakov, dovoznih cest, prometno odpiranje obdelovalnih površin in planiranje obdelovanih površin za strojno obdelavo z vključevanjem sredstev skupnih hranilno-kreditnih služb in sredstev interesnih skupnosti za kmetijstvo;
- usklajevanje in intenzivno načrtovanje izobraževanja zdru-

(Nadaljevanje na 5. str.)

PREGLED OBRAČUNANIH SREDSTEV BIOLOŠKE AMORTIZACIJE V LETU 1979

T O Z D	Obrač.biolo. amortizac.	Dotacija SIS	Tov.cel.Djuro Salaj Krško	Prod.gozd.zem. razno-lastn.	Skupaj viri	Skupaj obr.dela	Razlika med sred.in viri
DRUŽBENI SEKTOR:							
Novo mesto	2.763.548,50	422.889,70	472.792,05	17.080,40	3.676.310,65	6.300.636,55	- 2.624.325,90
Straža	4.875.567,75	142.109,30	111.392,80	-	5.129.069,85	4.321.401,65	+ 807.668,20
Podturn	7.640.683,00	-	-	-	7.640.683,00	3.353.508,60	+ 4.287.174,40
Črnomelj	5.413.793,35	427.063,55	261.887,05	-	6.102.743,95	4.288.400,75	+ 1.814.343,20
Trebnje	2.248.332,65	370.515,55	772.396,30	-	3.391.244,50	7.289.552,40	- 3.898.307,90
	584.424,30	33.464,40	-	-	617.888,70	1.004.440,70	- 386.552,00
SKUPAJ:	23.526.349,55	1.396.042,50	1.618.468,20	17.080,40	26.557.940,65	26.557.940,65	-
T O K	Obrač.biolo. amortizac.	Dotacija SIS	Tov.cel.Djuro Salaj Krško	Sred.zbrana od dom.pora.lesa	Skupaj viri	Skupaj obr.dela	Razlika med sred.in viri
ZASEBNI SEKTOR:							
TOK Novo mesto	5.444.834,30	220.545,20	641.560,20	734.506,45	7.041.446,15	6.628.588,65	+ 412.857,50
TOK Črnomelj	4.925.907,00	510.707,95	-	207.404,15	5.644.019,10	6.298.052,85	- 654.033,75
TOK Trebnje	1.965.431,55	37.673,40	604.490,65	138.799,50	2.746.395,10	1.844.368,00	+ 902.027,10
SKUPAJ:	12.336.172,85	768.926,55	1.246.050,85	1.080.710,10	15.431.860,35	14.771.009,50	+ 660.850,85
SKUPAJ DS + ZS:	35.862.522,40	2.164.969,05	2.864.519,05	1.097.790,50	41.989.801,00	41.328.950,15	660.850,85

660.850,85 din za rep. SIS

PREGLED PORABLJENIH SREDSTEV BIOLOŠKE AMORTIZACIJE V LETU 1979

T O Z D	Gozdnogoj. dela	Odkazilo	Urejanje	Inštitut za gozd.in les.ind.	Nakup gozdov	Druga poraba	S k u p a j
DRUŽBENI SEKTOR:							
Novo mesto	5.219.408,00	507.216,00	42.742,50	64.161,30	357.309,90	2.190,00	6.300.636,55
Straža	3.670.254,00	507.216,00	13.450,00	128.561,65	-	1.920,00	4.321.401,65
Podturn	2.611.987,00	507.216,00	13.000,00	219.595,60	-	1.710,00	3.353.508,60
Črnomelj	3.663.616,00	507.216,00	-	115.408,75	-	2.160,00	4.288.400,75
Trebnje	5.330.208,00	507.216,00	1.405.076,30	45.072,10	-	1.980,00	7.289.552,40
	916.295,00	73.700,00	-	14.445,70	-	-	1.004.440,70
SKUPAJ:	21.411.762,00	2.609.780,00	1.474.268,80	587.245,10	357.309,90	117.568,85	26.557.940,65
ZASEBNI SEKTOR:							
TOK Novo mesto	3.847.587,00	2.349.695,60	389.281,75	32.424,30	-	9.600,00	6.628.588,65
TOK Črnomelj	3.695.145,00	1.486.942,00	1.084.987,05	23.713,80	-	7.260,00	6.298.052,85
TOK Trebnje	1.012.381,00	828.807,00	-	-	-	3.180,00	1.844.368,00
SKUPAJ:	8.555.113,00	4.665.444,60	1.474.268,80	56.143,10	-	20.040,00	14.771.009,50
SKUPAJ DS+ZS:	29.966.881,00	7.275.224,60	2.948.537,60	643.388,20	357.309,90	137.608,85	41.328.950,15

PODTURN: več in bolje

Uspehi so spodbuda za še boljše gospodarjenje v bodoče. — Slabosti, ki so nas ovirale, da nismo dosegli še več, se bomo izogibali. Splošna ocena: rezultati gospodarjenja v preteklem letu so dobri.

Na zboru delavcev v TOZD Gozdarstvo Podturn je bilo podano izjerno poročilo o gospodarjenju v preteklem letu v tej TOZD.

Dosegli so celotni prihodek 58.813.000 din, s čimer so presegli na referendumu sprejeti plan za 13 odstotkov. Med drugim je k temu prispeval večji iztržek za les, ki izvira iz boljše strukture po sortimentih (več tehničnega in manj prostorninskega lesa), pa tudi povečanje prodajnih cen.

Posekali so po planu predvidenih 34.800 m³, kar je za približno 1.450 m³ več kot leto prej. Ugodno je, da cenene prostorninskega lesa za kurjavo prodajo vedno manj, več pa lesa v goleh za predelavo v iverke in celulozo.

Sečnja so opravili z manj delavci

Po planu naj bi sekalo 36 delavcev. Toda nalogo jih je opravilo 31, kar pomeni, da so bili kar za 14 odstotkov učinkovitejši kot je bilo načrtovano. Tako so se ti delavci najbolje prepričljivo izrekli za ustališe gospodarjenja v naši delovni organizaciji. Na TOZD bodo pozneje, ko bodo končane podrobne analize o porabi časa za sečnjo, opozorili na najboljše med temi dobrimi delavci in jih pohvalili.

Lepi zgledi tudi pri spravi in prevozu lesa.

Po zaslugi prizadevnih delavcev sta tudi spravo in prevoz lesa potekala zelo dobro, kljub nekaterim objektivnim težavam kot n.p. zakasnitev dograditve kamiona. Kamioni so prepeljali 170.000 ton/km več kot prejšnje leto, prikolic pa 35.600 ton/km več. Voznik Ravbar je celo z najstarejšim kamionom prevozil kar 54.600 t/km več kot prejšnje leto.

Približno polovico posekane ga lesa so spravili na cesto s traktorji. To je več kot leta 1978, kar pomeni, da je delež vprežne živine in konj—nosačev v spravi vsako leto manjši. Tudi pri tem delu sodeluje več zelo prizadevnih delavcev, med katerimi pohvalijo zlasti traktorista Furlana, ki je v enem mesecu (oktobru) dosegel neverjeten rekord, ko je na poprečni razdalji 300 m izvlekel na cesto kar 1302 m³, traktorista Filipoviča, ki vozi najstarejši traktor že 5000 ur brez večjih popravil, in Hrovata, ki že dolga leta spravlja les z našim najtežjim, pa tudi že z zelo starim zgibnim traktorjem in ki je lani spravljal kljub raznim popravilom 6300 m³ lesa.

Prevoz delavcev in hrane

Z avtobusom in kombijem so v ta namen opravili skoraj 50.000 km. Smatrajo, da je to

preveč, saj stroški hitro narastajo. Tudi zaradi energetske krize bo potrebno preiti na razumno mejo. O prevozu in dostavi hrane na teren že imajo merila, a jih ne spoštujejo.

Gojenje gozdov

Gozdnogojitvenih del je zaradi ugodnih rastišč in ohranitvenosti sestojev na TOZD Gozdarstvo Podturn manj kot v nekaterih drugih TOZD. Pa vendar tudi tu naloge niso prav majhne. Pohvalijo se, da so za vse oddelke pripravili gozdnogojitvene in sečnospravljalne načrte. Pripravo tal, pogozdovanje in dognojevanje so presegli, pri nekaterih delih, kot npr. pri redčenju in čiščenju in obžetvi pa so nekoliko pod planom. Pred poškodbami od divjadi so s premazom zaščitili 16 ha nasadov.

Samoupravljanje

Delavski svet TOZD se je kar devetnajstkrat sestel na sejah. Gradiva je bilo veliko in udeleževanje na tem področju razgibano. Vsi člani so resno vzeli svojo dolžnost, tako da je bila udeležba skoraj vedno polnoštevna. Vse seje razen ene smo imeli zvečer v prostem času. To je eden izmed naših ukrepov za povečanje števila delovnih dni in prispevek k stabilizaciji gospodarstva. Člani so prihajali na seje pripravljeni, zato običajno niso trajale več kot 3 ure. Nekatere seje so bile zaradi pomembnosti razširjene, se pravi, da so še posebej vabili predstavnike izvršnega odbora

šindikata, ZK in druge. Zbor kolektiva smo imeli štirikrat, dvakrat pa referendum, ki je vsakokrat uspel.

Izostankov od dela je preveč!

Najbolj zaskrbljujoči so bolniški izostanki. Na račun obolelosti do 30 dni je izgubljenih 2344 dni, na račun socialnega zavarovanja (bolniške nad 30 dni) pa 1700 dni. Domnevajo, da je v „bolniški“ skrit tudi marsikateri „plavi“. V poprečju je vsak član TOZD Podturn bil bolan lani 36 dni, v letu 1978 pa 34 dni. Podrobneje bodo vse izostanke po posameznikih obravnavali na enem prvih sestankov kolektiva. Zmanjšanje izostankov od dela bo tudi eden izmed ukrepov, ki si ga bodo zastavili v prizadevanju za še uspešnejše gospodarjenje v bodoče.

SLAVKO KLANČIČAR,

dipl. ing.

**Zavedamo se,
da imamo kaj
varovati in braniti**

„Razvijanje sistema družbene samozaščite in splošne ljudske obrambe ter njegove množične baze se moramo lotiti še odgovorneje. To narokuje mednarodna in notranja situacija. Ob tem pa moramo nujno doseči še večjo odprtost, širino, množičnost in aktivnost delovnih ljudi in občanov. Večina vseh se zaveda, da ima kaj varovati in braniti.“

MARJAN OROŽEN

Poslovni uspeh TOK Gozdarstvo Črnomelj

Celotni prihodek je znašal 42,1 milijona din in je za 27 odst. večji kot leto prej. Dohodka je bilo 13,5 milijona din in je večji za 44 odst. Povečanje drugih postavk letnega obračuna pa je naslednje:

materialni stroški za amortizacija	20 odst.
materialni stroški za pogodbeno in zakon. ob. za	4 odst.
čisti dohodek za osebni dohodek za rezervni sklad za poslovni sklad za sklad skupne porabe za	36 odst. 55 odst. 39 odst. 44 odst. 117 odst. 9 odst.

Na TOK je bilo zaposlenih 121 delavcev, povprečni osebni dohodek pa je znašal 7.930 din.

Večja blagovna proizvodnja

V preteklem letu je bilo v zasebnih gozdovih odkazano 36.923 m³ lesa, odkupljeno pa 17.751 m³ ali 48 odstotkov. Blagovna proizvodnja je bila za 18 odst. večja kot je bila planirana. Povečan je bil odkup tehničnega lesa, upada pa zaradi nizkih cen odkup prostorninskega lesa.

Na domačem trgu so prodali 14152 m³, izvozili pa so 3317 m³. Čeprav so cene na zunanjem trgu višje so izvozili kar 2516 m³ manj kot prejšnje leto.

Doplačilo za les in prispevek za popravilo vaških in gozdnih poti

Po ugodnem devetmesečnem obračunu so lastnikom gozdov za prodani les doplačali 10

odst. prodanega lesa (1,9 milijona din), svet kooperantov pa je razen tega namenil za popravilo gozdnih cest, poti in vlak še 1,6 milj. din.

Sečnjo in spravo lesa opravijo lastniki gozdov sami, za prevoz pa poskrbi TOK. Ker obrat nima lastnih kamionov, si pomaga s kamioni drugih TOZD GG Novo mesto in raznih zasebnih prevoznikov. Od skupno 17.800 m³ so prepeljali zasebni prevozniki 5.000 m³.

Gozdnogojitvena dela — veliko novih nasadov

Načrt gozdnogojitvenih del, če upoštevamo le redno obnovo in nego gozdov, je bil dosežen le 80 odstotno. Medtem ko so pri obžetvi plan presegli in opravili načrtovano pogozdo-

vanje, pa plana niso dosegli pri čiščenju in redčenju. Ob tem so dodatno osnovali kar blizu 30 ha nasadov iglavcev, ki jih skupaj plačujejo tovarna celuloze Krško, SIS za gozdarstvo SRS in GG Novo mesto. Za to obsežno delo so se morali gozdarji močno potruditi, še posebno zato, ker je primanjkovalo delavcev.

Pregled stroškov in uporabe časa za gojitvena dela kaže na veliko učinkovitost delavcev, pa tudi na dobro organizacijo in vodenje del. Vendar pa tudi v tem obratu ugotavljajo preveč neopravičenih in izostankov zaradi bolezni. Pri prizadevanju za boljše gospodarjenje je zmanjšanje izostankov z dela pomemben ukrep.

JOŽE VIDERVOL,
dipl. ing.

Gojenje gozdov v letu 1979

Več nasadov iglavcev kot leta 1978: plod sodelovanja s tovarno celuloze Djuro Salaj iz Krškega.

Vrednost vseh gozdnogojitvenih del, opravljenih leta 1979, znaša dobrih 37 milijonov dinarjev. V tem znesku je vključena tudi vrednost osnivanja in vzdrževanja novih nasadov iglavcev v znesku približno 7 milijonov din. Zlasti pri pogozdovanju, upoštevajoč pri tem pogozdovanje v gozdu in osnivanje nasadov skupaj, smo v primerjavi z letom 1978 dosegli lep uspeh. Leta 1979 smo pogozdili 205 ha, kar je 28 ha ali 16 odstotkov več kot leto prej.

K temu je v veliki meri pripomoglo sodelovanje s tovarno celuloze Djuro Salaj iz Krškega, ki je na podlagi samoupravnega sporazuma prispevala za osnivanje nasadov 2,8 milijonov dinarjev. Korist je obojestranska. Gozdnemu gospodarstvu Novo mesto je omogočeno hitreje vključevanje degradiranih gozdov in opuščanih kmetijskih zemljišč v intenzivno proizvodnjo lesa, tovarna celuloze pa si že sedaj, pa tudi dolgoročno zagotavlja več lesa za svojo predelavo. GG Novo mesto in tovarna celuloze iz Krškega se že dogovarjata za nadaljevanje sodelovanja pri osnivanju nasadov, pri redčenju sestojev in pri gradnji gozdnih cest.

SIS za gozdarstvo SRS je delno kot dotacijo in delno kot kredit prispevala za osnivanje in vzdrževanje nasadov 2,5 milijona din.

Pregled najpomembnejših gozdnogojitvenih del, opravljenih leta 1979:

gozdojanja. Zlasti velja to za zasebne gozdove, kjer smo po prečno na ha letos pogozdili le 5,2 sadike, čeprav je delež iglavcev v teh gozdovih zelo majhen (21 odst). V družbenih gozdovih smo pogozdili 14 sadik na ha. Vse sadike smo pridelali v lastnih drevesnicah.

Srednjeročni načrt uspešno uresničujemo

Pretekla so štiri leta srednjeročnega plana 1976–80. Primerjava uresnitve s planom kaže, da bomo srednjeročni plan izpolnili ali celo preseгли. Po štirih letih znaša presežek pri obnovi gozdov 176 ha in pri negi 208 ha. Podatek velja skupaj za vse območje, drugače pa je, če primerjamo posebej družbene in posebej zasebne gozdove. Medtem ko je ves presežek v družbenih gozdovih, pa je v zasebnih precejšen zaostanek. To je toliko bolj zaskrbljujoče, ker so zasebni gozdovi

no delo. Čeprav nekaj dela v zasebnih gozdovih opravijo lastniki sami in torej ni evidentirano, pa tudi ta kazalec kaže, da je gojenje v zasebnih gozdovih komaj dovolj obsežno. Na našem območju opravimo po prečno na ha na leto za 2,43 ur (v družbenih gozdovih 5,7 ur/ha, v zasebnih 0,94 ur/ha) gozdnogojitvenih del (brez odkazovanja). Iz porabljenega časa lahko izračunamo, da je pri gozdnogojitvenih in varstvenih delih bilo zaposlenih 96 delavcev, seveda glede na sezono gojitvenih del enkrat več in drugič manj. Od skupno 690 zaposlenih delavcev pri GG Novo mesto je bilo v gojenju zaposlenih 14 odstotkov, pri čemer ni upoštevano strokovno tehnično osebje.

Kot je znano, razmere glede lesnih zalog, njihove strukture in kvalitete, glede prirastka in ohranjenosti v zasebnih gozdovih niso ugodne. Za njihovo pospešeno izboljšanje bi bilo potrebno veliko več denarja, kot ga je na razpolago. Degradirani gozdovi namreč malo dajejo, pa veliko zahtevajo.

Škode v gozdovih

Huda suša maja je tudi gozdarstvu prizadejala znatno škodo. Ocenjujemo, da se je posušilo kakih 10 – 15 odst. sadik v nasadih in prav toliko v drevesnicah. Posebno so se morali potruditi v drevesnici Gabri-na, kjer ni namakalnih naprav, pa so kljub temu iznajdljivo premagali težave in z zalivanjem preprečili še hujše posledice suše. Znatnejšo škodo je povzročil tudi novembrski sneg, zlasti na območju TOZD Gozdarstvo Novo mesto in Straža. Stalne so škode po divjadi, ki so mnogokje opazne, vendar po obsegu ne dognane. Ponekod (TOZD Podturn) po opazanju ocenjujejo, da je bilo v preteklem letu te škode manj kot prejšnja leta. Ker nam je divjad enako pri srcu kot uspešna rast in obnova gozdov, gozdarji želimo, da bi bilo čimprej vzpostavljeno ravnotežje med tema svetovoma.

Od rastlinskih bolezni so najbolj razširjene: rak kostanjeve skorje, ki je zajel vse kostanjevo področje v Beli krajini, pojavlja pa se tudi na novomeškem področju; holandska brestova bolezen, ki že desetletja redči brest po roških gozdovih, ter mehurjevka na zelenem boru.

Žal uspešnih ukrepov proti tem boleznim ni mogoče izvajati. Pospravljamo le obolela drevesa.

Vremenu, pa tudi organiziranemu opozarjanju občanov lahko pripišemo dejstvo, da lani ni bilo veliko gozdnih požarov. Prijavljenih nam je bilo sedem požarov, večinoma na stelnjkih v Beli krajini, ki niso povzročili prav velike škode.

Od pomembnejših dogodkov naj omenimo še osnovanje dvohektarske semenske plantaže zelene duglazije v Črmošnjicah in pa načrt za premeno 3200 ha belokranjskih stelnjnikov v gozdove oz. gozdne nasade. Če bo možno pridobiti denar za osnivanje teh lesnih nasadov, potem čaka gozdarje v Beli krajini še mnogo dela.

J. P.

DOPISUJTE V SVOJE GLASILO!

(Nadaljevanje s 3. str.)

ženih kmetov s področja kmetijstva in gozdarstva ter financiranje te dejavnosti iz sredstev interesne skupnosti za pospeševanje kmetijstva v občini;

– usklajen postopek sklicevanja zborov zaradi referendumskih odločitev in izvajanje vseh volitev obeh združnih organizacij;

– enotno spoznanje, da gospodarskih in socialnih vprašanj združenih kmetov ni mogoče reševati samo na podlagi pospeševanja osnovne proizvodnje kmetijstva in gozdarstva, temveč tudi z razvojem potrebne infrastrukture kot je elektrifikacija podeželja, izgradnja vodovodov, telefonskih priključkov in zlasti cest ter poti, pa tudi z uveljavljanjem socialnoekonomskega svetovanja, dela s kmečkimi ženami in z aktiviranjem kmečkih mladinskih aktivov.

Sporazumevanje pa bo vsebinsko še bogatejše, če bodo kmetijske in gozdarske organizacije združenih kmetov ob aktivnem sodelovanju družbenopolitičnih skupnosti načrtno in celotno obravnavale razmere na podeželju z nalogo, da se uresniči širše zasnovani razvojni programi s posameznih področij z usklajenim delom vseh, ki bi jim to koristilo. RADOVAN LAPANJE, dipl. ing.

	družbenih gozd.	zaseb. gozd.	skupaj
Priprava tal za osnovno pogozd.	41,04 ha	30,30 ha	71,34 ha
Priprava tal za nasade	67,96 ha	37,16 ha	105,12 ha
Osnovno pogozdovanje	46,01 ha	43,68 ha	89,69 ha
Osnivanje nasadov	67,13 ha	48,86 ha	115,99 ha
spopolnjevanje	10,33 ha	4,31 ha	14,64 ha
obzete	736,06 ha	284,04 ha	1020,10 ha
čiščenje gošč in kultur	474,77 ha	305,23 ha	780,00 ha
redčenje	632,28 ha	43,51 ha	675,79 ha

Razen naštetih del pa smo opravili še druga dela nege in varstva gozdov pred boleznimi, mrčesom in divjadjo.

Za pogozdovanje smo porabili 639 tisoč sadik, od tega največ smreke 619 tisoč, 10 tisoč macesna, 8 tisoč zelene duglazije in le 2 tisoč listavcev. Na 1 ha gozda našega območja smo pogozdili po prečno le 7,6 sadik, kar ni prav veliko. Sicer pa je tudi prav, da gospodarimo z gozdovi tako, da se v čim večji meri obnavljajo prirodno. S tem pa ni rečeno, da ne bi ponekod v skrbi za intenzivnejšo proizvodnjo in za čim hitrejšo obnovo sestojev bilo potrebno tudi nekoliko več po-

slabše ohranjeni kot družbeni in potrebni še več nege. Zato bi bilo potrebno za gozdnogojitvena dela v zasebnih gozdovih zbrati in porabiti več denarja. To pa je možno doseči le s povečanjem blagovne proizvodnje in povečanjem biološke amortizacije, kar bi seveda povzročilo znižanje odkupne cene, s čimer pa se lastniki gozdov težko sprijaznijo. Vendar je res, da hitrejšega napredovanja zasebnih gozdov ne bo brez pospešenih vlaganj.

Za gojenje in varstvo gozdov smo porabili v družbenih gozdovih 142.590 ur, v zasebnih pa 51.860 ur. V tem času ni zajeto odkazovanje, ki je tudi gojitve-

Skrb za partizanski Rog še večja

Izvajanje dogovora o vzdrževanju spomenikov NOB v TOZD Gozdarstvo Podturn

Gozdno Gospodarstvo Novo mesto je v letu 1979 razen dosedanjih nalog v zvezi z varstvom spomenikov NOB v Rogu (sanitarne sečnje v zaščitnih oddelkih, vzdrževanje poti in cest do objektov) sprejelo še novo dolžnost: vzdrževanje objektov. Dogovor o tem sta podpisala v imenu odbora oziroma podpisnikov samoupravnega sporazuma o varstvu spomenikov NOB v Rogu Franc Leskošek-Luka in direktor GG Novo mesto ing. Jože Petrič. Dela naj bi v svoji režiji vsak na svojem območju izvajala TOZD gozdarstvo Podturn in Črmošnjice.

Prikazal bi vam rad, kako smo ta dogovor uresničevali v TOZD Gozdarstvo Podturn, kjer sta oba najpomembnejša objekta (Baza 20 in bolnica Jelendol).

V planu za leto 1979 je bilo predvideno, da bodo vsa vzdrževalna dela stala 182.000 din. Na podlagi izvršenih del in porabljenih ur smo odboru poslali račun v višini 262.272 din. Za navedeni znesek so bila opravljena sledeča dela: vzdrževanje stavb in poti, čiščenje barak in okolja, redno praznjenje smetnjakov, ureditev počivališč, odme-

tavanje snega z barak, obnova črk na spomeniku, urejanje grobišč, postavitev dodatnih smerokazov, razširitev ceste in postavitev sanitarij. Do prekoračitve je prišlo zato, ker smo po dodatnem dogovoru razširili še cesto do bolnice Jelendol in postavili pri Lukovem domu sanitarije.

Z razširitvijo zadnjih 300 m ceste do bližine bolnice je možen sedaj dostop tudi z največjimi avtobusi. S tem je omogočen množičen obisk tega spomenika. Pomanjkanje potrebnih sanitarij (stranišč) na Bazi 20 je zelo pereče. Prvotno je bila izven rednega plana vzdrževanja predvidena izgradnja zidanih sanitarij. Zaradi pomanjkanja denarja in časa pa smo nato zgradili na hitro tri lesena stranišča.

Izpolnili smo tudi tisto določbo dogovora, ki govori o razmejitvi zaradi spomenikov NOB zaščitnih oddelkov na ožji, strogo zaščitni in širši, bolj oddaljeni pas. Tako bomo na površini 41,7 ha sekali le sušice in

skrbeli, da bo čim manj opazen negativen vpliv številnih obiskovalcev na gozd (pogozdovanje prazin). Na preostali površini 72,6 ha pa bi gospodarili po načelih trajnosti gozda in v primerjavi z gospodarskim gozdom bolj skrbeli za gozdni red.

V zvezi z varstvom nam zupanih spomenikov bi omenil še hitro akcijo odmetavanja snega s streh barak. V novembru lani je zapadlo okoli 60 cm mokrega snega. Pretila je nevarnost, da krhke stavbe ne bodo prenesle težkega bremena. Kljub neugodnim pogojem je skupini 18 delavcev uspelo priti na Bazo 20 in do bolnice Jelendol; v enem dnevu so odstranili nevarnost.

Precej del, ki so bila opravljene

na, pa nismo zaračunali, kar je torej še dodatni naš prispevek. V glavnem gre za širitev ceste v Jelendolu (do bolnice), ki je stala 108.170 din in smo 50 odst. stroškov trpeli sami. Obnova porušenega podpornega zidu na Červanovi cesti pod Lukovim domom, ki je tudi zaradi avtobusov bila napravljena v varnejši in dražji izvedbi, je šla v celoti na naš račun. „Novogradu“ smo za opravljeno delo plačali 286.211 din.

Na koncu bi še pripomnil, da smo za vsa dela, opravljena v naši režiji na tem področju, v letu 1979 porabili 2721 ur. V tem pa ni vštet čas gozdarjev, ki so delo vodili.

SLAVKO KLANČIČAR,
dipl. ing.

DVA MILIJONA ŽENSK V NAŠI REVOLUCIJI

„... Takšna borbena zavest žensk je bila odločilna za njihov neprecenljivi in odločilni delež v NOB in revoluciji. V raznih oblikah boja sta sodelovala dva milijona žensk, in to kar sto tisoč s puško v roki.

Tudi v 30 letih po osvoboditvi se je ženska z rami ob rami z moškim bojevala za nov družbeni položaj človeka. Tako si je izbojevala tudi ustavo kot novo, višjo možnost svojega počlovečenja — graditve svojega človeškega dostojanstva. Pri uresničevanju tudi te možnosti ne bo šlo brez ovir in težav. Niti ne bo šlo brez poglobljenega znanja, brez ustvarjalne kritičnosti, ali bolje, brez spreminjanja danega, pa tudi ne brez samokritičnosti. Družbeni odnosi še ne bodo tako kmalu razviti do stopnje popolnosti. Morali jih bomo stalno revolucionirati, dvigati na višjo raven ...”

FRANC ŠETINC

KOLIKO NA TISOČ PREBIVALCEV V SLOVENIJI

Po izpolnjeni osnovnošolski obveznosti v letu 1977/78 je prišlo v Sloveniji lani:

- 57 srednješolcev na 1000 prebivalcev,

- 17 študentov na 1000 prebivalcev,

- 361 štipendistov na 1000 srednješolcev,

- 633 štipendistov na 1000 rednih študentov,

- 18,4 odst. je znašal delež srednješolcev v domovih,

- 19,2 odst. pa je bil delež rednih študentov v domovih.

V srednjih šolah je znašal delež mladine od 15 — 19 let 60 odst., na 1000 prebivalcev v Sloveniji pa je prišlo 257 udeležencev raznih seminarjev, tečajev in predavanj na delavskih univerzah.

IZ PISARNE V PROIZVODNJO

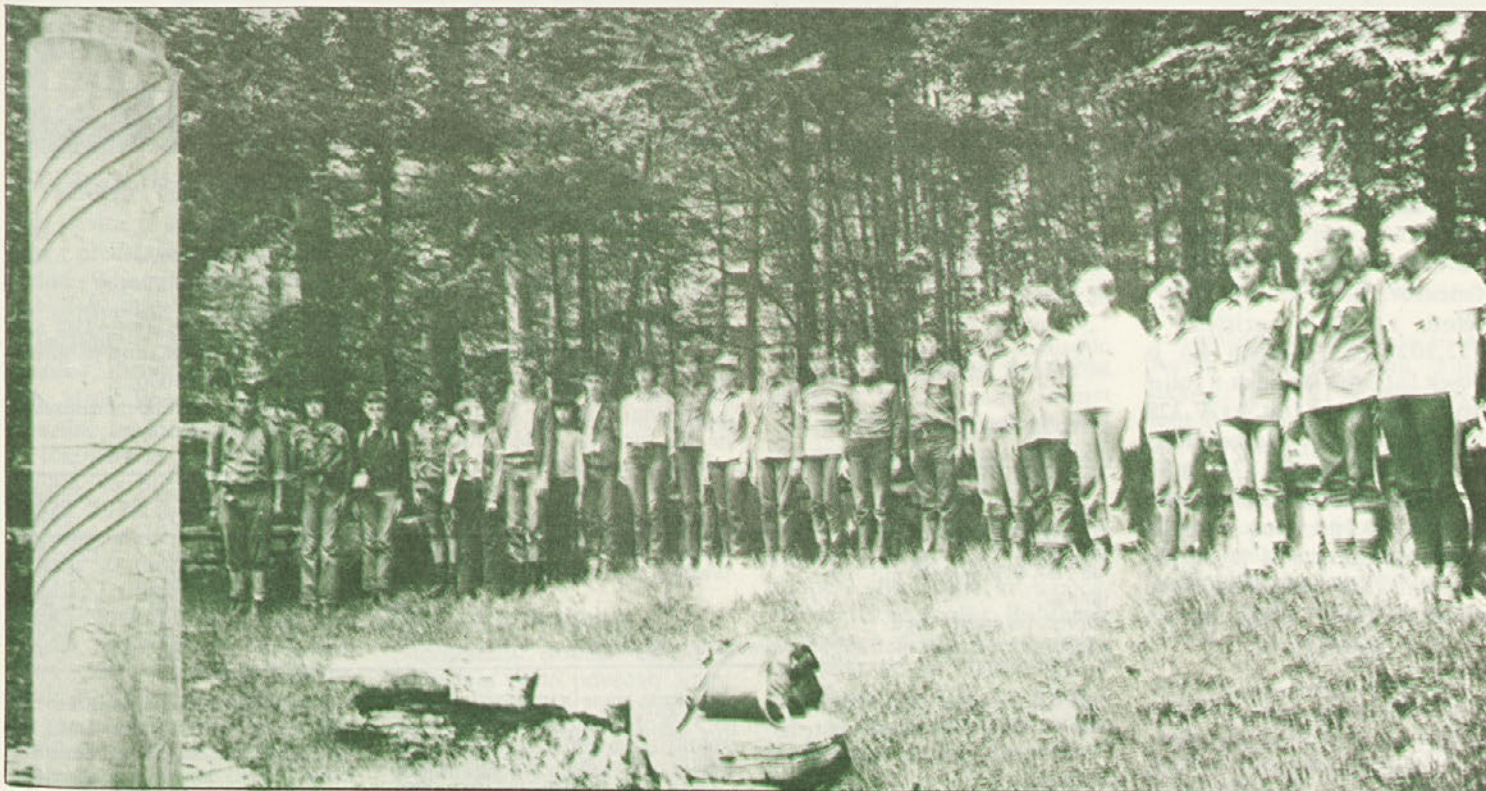
V organizaciji združenega dela „Čelik“ v občini Žitomorja so ugotovili velike notranje rezerve v administraciji.

Po seji organov upravljanja in uvedbi racionalnejše organizacije dela je odšlo 29 delavcev skupnih služb te delovne organizacije na delo v neposredno proizvodnjo.

Iz Podstenic proti vrhu Roga — prizorček z lanskega tridnevnega pohoda dolenskih tabornikov, ki so v spremstvu gozdarjev in lovca spoznavali lepote največjega kompleksa naše pokrajine (foto: Tone Gošnik).

Rog živi v naših srcih in spominih, tesno prepletenih s sedanjostjo: konec lanskega poletja je 27 vodnikov in načelnikov iz štirih taborniških odredov novomeške občine na tridnevnem pohodu med drugim obiskalo vrsto pomnikov v srcu naše revolucije. Na sliki: počastitev padlih junakov na grobišču ob nekdanji partizanski bolnišnici na Pugledu (foto: Jovo Grobovšek).

Do 15. aprila: popis gozdov v Sloveniji

Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ljubljana je zadolžil vsa gozdna gospodarstva, da popišejo gozdove po stanju 31. 12. 1979. Temeljna metodologija popisa gozdov je podana z odlokom skupščine SFRJ – Ur. list SFRJ št. 18/78. Ta metodologija je usklajena z zahtevami zavoda za statistiko SRS, tako da bo statistični popis gozdov potekal hkrati s pripravami na obnovo gozdnogospodarskih načrtov za območja.

Popis mora zajeti vse gozdove ne glede na lastništvo in upravljalca, zato naj gozdna gospodarstva prevzamejo skrb za kvaliteten popis vseh gozdov, tudi tistih (SLP2), s katerimi sicer ne gospodarijo.

Časovni razpored popisa gozdov in obdelave podatkov je je naslednji:

- do 20. januarja 1980 – sestaviti in preveriti šifranke,
- do 15. marca 1980 – zaključiti popis gozdov,
- do 31. marca 1980 – zbrati vse očiščene podatke na trakovih RRC,
- do 15. aprila 1980 – zaključiti obdelavo.

Ker je to zadnji tovrstni popis gozdov pred vpeljavo splošnega informativnega sistema v gozdarstvo in pred oblikovanjem sklada podatkov o naravnih razmerah in stanju gozdov, o pogojih za pridobivanje lesa in evidenci gospodarjenja, so gozdna gospodarstva posebej pozvana k odgovornemu delu, ki naj zagotovi najboljše kvaliteto popisa. Ta sklad podatkov o gozdovih bo namreč tudi izhodišče za obnovo območnih načrtov v letu 1989, kot tudi za statistične spremljave.

Popis mora izvesti terenska operativna, ki v gozdovih neposredno gospodari in jih tudi najbolj pozna. Pripomočki za popis gozdov so gospodarski načrti gozdnogospodarskih enot ter fitocenološki načrti z ustreznimi kartami.

Za organizacijo popisa gozdov so zadolžene službe za urejanje pri gozdnih gospodarstvih. Potek popisa spremlja strokovna služba republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki po potrebi daje pojasnila in navodila.

Služba za urejanje gozdov pri GG Novo mesto je v ta namen pripravila za celotno gozdnogospodarsko območje karte z vrisanimi oddelki ter gravitacijskimi enotami, pri čemer je sodelovala tudi projektiva TOZD gradnje. Služba AOP je pripravila vse potrebne šifranke. Vse to potrebno gradivo je bilo s pomočjo strojepisnice razmnoženo v toliko izvodih, da je dobil vsak revirni gozdar vse potrebno za popis.

Da bi popis nemoteno potekal, je služba za urejanje gozdov sklicala tri inštrukcijske posvete z revirnimi gozdarji, kjer je bila podana celotna metodologija popisa na praktičnem primeru.

Na teh zborih revirnih gozdarjev je bilo dosti prigovorov na popis gozdov, kot npr. kaj je tega treba, kdo si je to izmislil, da je rok popisa neustrezen, da poslovnik popisa ne predvideva, zakaj ne bi popisa izvedla služba za urejanje itd.

Kdo zahteva popis gozdov, je pojasnjeno na začetku tega sestavka. Rok popisa je izbran na predlog vseh gozdnih gospodarstev, vendar ga ni možno izbrati tako, da bi vsem revirnim gozdarjem ustrezal. Ne samo revirni gozdarji, tudi drugi delavci pri GG Novo mesto morajo opraviti marsikatero delo, ki ga poslovnik ne predvideva. K temu popisu pa so pozvani v prvi vrsti revirni gozdarji, ki „svoje“ gozdove najbolj poznajo, zato je odveč pomislek, naj popis izvede kdo drug. Urejalne službe pri gozdnih gospodarstvih tudi fizično ne zmore-

jo v roku opraviti tako obširnega in zahtevnega dela. Urejalna služba pri GG Novo mesto je del svoje naloge že opravila pri pripravi vsega potrebnega gradiva za popis gozdov ter s posvetovanji. Prav tako spremlja in bo do zaključka spremljala ves popis in dajala potrebna pojasnila. Tudi kontrolo popisa bo po zaključnem popisu skupaj z AOP službo opravila za celotno območje.

S tem sestavkom sem imel namen poudariti pomembnost popisa gozdov, prikazati angažiranost pri popisu ter odgovoriti na nekatere prigovore, ki so se porajali med posvetom za popis gozdov. Pozivam vse revirne gozdarje ter vodje TOZD in TOK gozdarstva, da dela tako uskladi, da bo popis opravljen strokovno in v določenem roku.

TONE HOČEVAR, dipl. ing.

Božidar Jakac: Jelendol (tuš, 1944)

Naša lanska gozdna proizvodnja

Plan poseka lesa je v družbenih gozdovih v letu 1979 predvideval posek in izdelavo 127.395 m³ gozdnih lesnih sortimentov. Plan je uresničen v celoti s 104 % oziroma s 132.202 m³. Medtem ko je posek listavcev (tehnika + goli + drva) dosežen s 100 % (77.328 m³), pa je posek iglavcev dosežen s 110 % (54.874 m³). Vzrok za prekoračitev poseka iglavcev je pretežno spomladanski snegolom, ki je na območju TOZD Gozdarstvo Novo mesto in TOK Trebnje narekoval posek preko plana.

Ce upoštevamo, da je v sečnji sodelovalo 140 sekačev, potem znaša letni učinek sekača 944 m³, kar predstavlja v primerjavi z letom 1978 povečanje letnega učinka za 36 m³, oziroma povečanje produktivnosti za 4 % (leta 1978 – 908 m³/sekača). Le-to pa je predvsem odraz nove tehnologije izdelave bukovega drobnejšega oblega lesa – goli, saj smo le-teh izdelali v letu 1979 kar 12.861 m³, leta 1978 pa le 3968 m³.

V zasebnih gozdovih je bil predviden skupni odkup iglavcev in listavcev v višini 50.430 m³, dosežen pa je v višini 58.119 m³ oziroma 115 %, kar predstavlja 2225 m³ več kot v letu 1978.

Zaloge lesa konec leta 1979 v gozdu, na kamionski cesti in na skladiščih so se v družbenem kot v ZS v primerjavi z letom 1978 zmanjšale skoraj na vseh TOZD in TOK.

Zaloge v družbenem sektorju konec leta 1979 so bile leta 1978

19.276 m³, leta 1979 pa 16.817 m³, kar je za 2459 m³ manj.

V zasebnem sektorju so znašale zaloge konec leta 1979 1172 m³, leta 1978 pa 2879 m³, kar je manj za 1707 m³.

Pri poseku lesa v letu 1979 je obratovalo 260 motornih žag znamke Stihl in Husqvarna. S temi motornimi žagami so vse TOZD in TOK posekale v lastni režiji:

	iglavci	listavci	skupaj 1979	skupaj 1978
vse TOZD	m ³ 54.874	77.328	132.202	127.188
vse TOK (Trebnje, N. m.)	m ³ 481	4.087	4.568	4.121
skupaj:	m ³ 55.355	81.415	136.770	131.309
popreč. na motor. žago	m ³ 213	313	526	505
poprečno na 1 motorno žago obratovalnih ur v gojenju:			66	44

Prikaz prevoznega parka z ozirom na število, nosilnost, izkoriščenost dni in količinsko realizacijo

V prevozu gozdnih lesnih sortimentov iz družbenih in zasebnih gozdov (odkup) je iz podjetja sodelovalo:

kamionov 19 z nosilnostjo 167 ton

polprikolice 11 z nosilnostjo 98 ton

prikolice 4 z nosilnostjo 40 ton

skupaj: 305 ton

Razen lastnih kamionov je v prevozu lesa sodelovalo še nekaj zasebnih avtoprevoznikov in podjetij. V primerjavi s preteklim letom se je skupna neto nosilnost prevoznega parka zmanjšala od 310 na 305 ton. Iz proizvodnje smo namreč dali eno 2-osno 10 tonsko prikolico in zamenjali 4 že dotrajane kamione (3 kom. OM in 1 kom. FAP) z novimi Magirus-Deutz.

Količinska realizacija v tkm in v m³ je kljub še vedno slabemu, vendar relativno izboljšanemu prevoznemu parku kar zadovoljiva, saj je številčno enak park kot leta 1979 in obnovljen s štirimi novimi kamioni, ki so praktično delali manj kot pol

leta, prepeljal 7.303 m³ več kot v letu 1978. Torej je bilo izboljšanje že v letu 1979, še bolj pa bo prišlo do izraza v naslednjih letih.

Od skupno prepeljane količine s kamioni GG 138.161 m³ odpade na: **Glej tabelo 2**

Kot vidimo, predstavlja prevoz v kompozicijah kamion s polprikolico leta 1979 (kot najbolj gospodaren prevoz) še vedno le 41 % skupno

zacije v lasti GG Novo mesto v letu 1979:

– traktorji IMT 558 19 kom
– traktorji Timberjack 2 kom
– žični žerjavi Hintereger D–21 kom
V primerjavi z letom 1978 se je leta 1979 število traktorjev IMT 558 povečalo za 3. Vsi traktorji so opremljeni z vitli Igland 5000/2.

Primerjava pravilne mehanizacije leta 1978/79 kaže:

prepeljane mase v m³, vožnje solo pa 57 %. Naša predvidevanja – cilj (študija o združitvi prevoznega parka) pa so za vožnjo v kompozicijah kamion s polprikolico v letu 1980 55 %.

Pričakovati je, da bomo to dosegli že v letu 1980/81, saj bomo že letos dali v obratovanje še tri 12-tonske dvoosne polprikolice. S tem računamo na relativno znižanje

– poprečno število produktivnih dni za traktor IMT 558 znaša 165 dni/traktor, in se je v primerjavi z letom 1978, ko je znašalo 162, povečalo za 3 dni/traktor;

– število traktorjev na spravi smo v primerjavi z letom 1978 povečali za 3 kom. IMT 558;

– na spravi lesa so poleg domačih pravilnih sredstev sodelovala tudi tuja (privatniki s traktorji in

TABELA 2

	1979	1978
a) priklonpa vozila:		
– polprikolice	28.274 m ³	19.444 m ³
– prikolice	1.576 m ³	1.769 m ³
SKUPAJ:	29.850 m ³	21.213 m ³
b) vozila v kompozicijah:		
– kamion s polprikolico	56.584 m ³	38.888 m ³
– kamion s prikolico	3.152 m ³	3.538 m ³
SKUPAJ:	59.700 m ³	42.426 m ³
c) vozila sama	78.461 m ³	88.432 m ³
SKUPAJ b+c	138.161 m ³	130.858 m ³
	ali 41 %	ali 100 %
	30 %	100 %
	3 %	
	33 %	
	67 %	

stroškov prevoza oziroma proizvodnje, kar pa je tudi osnovni namen.

Primerjava realizacije tako lastnega kot najetega kamionskega parka leta 1978/79 kaže:

– da se je realizacija lastnega kamionskega parka v primerjavi z letom 1978 povečala v m³ za 7303 m³, v tkm pa za 322.570 tkm;

– da se je poprečno število produktivnih dni na kamion dvignilo od 191 v letu 1978 na 199;

– da je število izpadov zaradi popravil ostalo praktično enako 40,4/kam., leta 1978 pa 39,2/kamionov, kar govori o še vedno nezadovoljivem stanju kamionskega parka;

– da se je število izpadov ostalih dni v primerjavi z letom 78 zmanjšalo za 3,5 dni kamionov;

– da se je udeležba tujih prevoznikov v prevozu lesa zmanjšala za 898 m³ oziroma za 2 %;

– da se je masa skupno prepeljane lesa v m³ v primerjavi z letom 1978 povečala za 6.405 m³ (182.108 – 175.703).

Na spravi lesa v družbenih gozdovih v letu 1979 je sodelovalo 23 različnih pravilnih strojev. Na spravi lesa iz družbenih kot iz zasebnih gozdov pa je sodelovalo tudi nekaj zasebnih traktoristov.

Številčno stanje pravilne mehani-

SGG Tolmin z žičnim žerjavom);

– letni učinek na traktor IMT 558 znaša 2743 m³ v letu 1978 pa je znašal 2793/traktor. Torej je v letu 1979 malenkostno padel oziroma je praktično enak kot leta 1978.

V letu 1979 znaša skupno mehanizirano spravo:

1) s traktorji IMT 558 (GG Novo mesto) 50.315 m³
2) s traktorji Timberjack (GG Novo mesto) 11.035 m³
3) s tujimi traktorji (privat) 4.076 m³
4) z žičnim žerjavom (GG Novo mesto) 531 m³
5) z žičnim žerjavom (SGG Tolmin) 830 m³
skupaj: 66.787 m³

V primerjavi s posekano neto lesno maso v družbenih gozdovih v letu 1979 (132.202 m³) predstavlja mehanizirano spravo 66.78 m³ 50,5 %. V primerjavi z letom 1978, ko je znašalo 45,5 %, predstavlja torej povečanje za 5 %. Spravo lesa s konji, katerega sicer verjetno ne bo nikoli moč popolnoma ukiniti, znaša torej še vedno zaokroženo 50 %. Torej so v naslednjih nekaj letih še rezerve v spravi lesa,

JOŽE KURE, dipl. ing.

Namesto pločevinastega silosa za odpadke pri tesalnici v Straži, zaradi katerega so nastajali zlasti pri praznjenju dolgotrajni obratovalni zastoji, je ing. Jernej Piškur našel rešitev, ki je enostavnejša, toda povsem ustrezna. (Foto: J. P.)

STRAŽA: dohodka skoraj četrtno več

Gospodarjenje v 1979 letu na TOZD „Gozdarstvo“ Straža

Prihodek temeljne organizacije izvira iz izkoriščanja gozdov, predelave lesa iglavcev v trame, odpreme lesa z dodelavo in sortiranjem na odpremni skladišču, iz gojenja in varstva gozdov, raznih storitev ter drugih virov kot so regresi, najemnine, zavarovanja i. dr.

Razmere za pridobivanje prihodka so bile v primerjavi z letom 1978 veliko težje. Izkoriščanje gozdov je potekalo v skladu z desetletnimi načrti. Razlike so vidne v deležu goli in visoki udeležbi pospravlja slučajnih pripravkov v GGE Brezova reber, Soteska, Žužemberk in GGE Krka. Plan poseka je presežen za 1000 m³, kar predstavlja 4 odstotno preko-račitev.

Drobnega tehničnega lesa iglavcev smo v letu 1979 predelali znatno več kot leto prej. Izdelali smo 9.366 m³ tramov, kar v celotnem prihodu predstavlja velik delež. Količina izdelave je bila odvisna od dobav okroglega lesa.

Odpremo lesa smo prekoračili za 24 odstotkov. Z uvajanjem nove tehnologije izdelave v gozdu je del podfaza sečnje v klasičnem smislu prenesen na odpremno skladišče. Iz 15.500 m³ bukovih goli smo izdelali 1.224 m³ hlodov in 2.660 m³ jamskega lesa za izvoz. Na skladišču prispe približno 10.000 m³ nesortirane mase iglavcev.

Posebna skrb velja kvaliteti dela v gojenju

Gojenje in varstvo smo po količini presežili za 4 %. Večja

odstopanja od plana so v re-dčenju, obžetvah sadik in izdelavi slučajnih pripravkov iglavcev in listavcev. Posebno pozorni smo bili na kvaliteto dela. Obračunana gozdnogojitvena in varstvena dela (4.321.402 din) so pokrita iz zbranih sredstev obračunane biološke amortizacije, dotacije in kredita SIS in sodeležbe tovarne celuloze Djuro Salaj.

Prihodki od storitev (prevozi, traktorska sprava lesa) in drugih virov so razmeroma majhni.

Stroški in amortizacija

Materialni stroški so se v preteklem letu povečali manj kot dohodek. V izkoriščanju gozdov so direktni stroški po fazah izdelave nižji od planiranih pri tehničnem lesu listavcev in iglavcev, pri prostornini pa so višji za 1 %. Stroški motornih žag so se povečali na 18,00 din na 1 m³ izdelave.

V lanskem letu so se močno povečale cene goriva, maziva, rezervnih delov in stroški popravil strojev in opreme i. dr. Izredno je visok porast cen prevozov gramoza za rekonstrukcije in vzdrževanje cest. Prav tako so porasle cene uslug strojev. Velik delež v materialnih stroških zajema odkupljen drobn les iglavcev pri GG Ljubljana in pri Ljubljanskih mlekarnah. Vrednost tega lesa znaša 1.160.000 din. Materialni stroški so večji tudi zaradi izgradnje ceste na Plešivico, ki smo jo zgradili v sodelovanju z gradbenim odborom za postavitev TV pretvornika. Strošek je znašal 1.200.000 din. Ostala porablie-

na sredstva so več ali manj v skladu s planom. Primerjava stroškov je posebej obdelana, vendar zaradi neupoštevanja internih realizacij v prikazu ni primerljiva z letom 1978. Leta 1978 so materialni stroški znašali 15.260.140 din, v 1979 pa 18.257.285 din.

Vozniki tovornjakov so dobro delali

Amortizacija zajema sredstva po predpisani stopnji in znaša 1.718.127 din oz. 20 odstotkov več kot v 1978 letu.

Na prihranek stroškov je močno vplivala tudi pogosna uporaba polprikolice, ki so pocenile prevozne stroške. Prihranek je dosežen zaradi dobre priprave dela in pa zaradi prizadevnega dela voznikov tovornjakov, ki so vredni posebne pohvale.

Dohodek

Priznanje za rezultate dela z družbenimi sredstvi je v denarni obliki izražen dohodek, o kate-

rem delavci v temeljni organizaciji odločajo. Ta nova vrednost je materialna osnova za odločanje o pogojih in rezultatih dela. Je osnova in vir sredstev za zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb, osnova sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, za izboljšavo in razširitev materialne osnove dela in osnova za rezerve.

Temeljna organizacija je ustvarila 36.535.932 din dohodka, ki je za 22 % večji kot v letu 1978. Pogodbene in zakonske obveznosti so porasle za 15 % in znašajo 13.318.324 din. Čisti dohodek 23.217.413 din vsebuje 14.154.413 din sredstev, izplačanih za osebne dohodke, kar predstavlja 17 % več kot v 1978 letu. Za sklade ostane 9.063.194 din. Ta znesek delimo na rezervni sklad, sklad skupne porabe in poslovni sklad. Ker delavski svet TOZD „Gozdarstvo“ Straža do zaključka te številke časopisa še ni razpravljal o zaključnem računu, zato o delitvi sredstev še ne moremo poročati.

JERNEJ PIŠKUR, dipl. ing.

Božidar Jakac: partizanska bolnišnica Zgornji Hrastnik (rdeča kreda, 1944)

Zahtevni načrti v TOZD Črnomelj

Delavski svet TOZD Črnomelj je na svoji seji sklenil, da morajo leta 1980 povečati dohodek za 20 odst., osebne dohodke za 15 odst., in skupno porabo za 16 odst.

V zvezi s to nalogo bodo:

- povečali posek lesa za 400 m³;
- z ustreznim krojenjem drevja pridobili 15 odst. več tehničnega lesa;

- iz bukovih goli bodo s prebiranjem dobili 1500 m³ bukovega jamskega lesa za izvoz;
- na odpremni skladišču bodo s prebiranjem sor-

tiranjem in z dodatnim krojenjem les bolje ovrednotili kot doslej;

- na žagi bodo predelali več hlodovine;

- v sodelovanju s tovarno celuloze Krško bodo osnovali (p. o. g. rednega pogozdovanja) 30 ha nasadov iglavcev;

- z boljšim vzdrževanjem motornih žag bodo zmanjšali stroške. Nagrajevali bodo tiste, ki bodo imeli manj stroškov in druge bremenili za previsoke stroške.

- Nabavili bodo še en traktor in tako povečali delež mehaniziranega spravlja na

60 odst., obenem pa spremljali učinke in stroške za vzdrževanje;

- vozniki kamionov bodo morali 40 — 60 odst. voženj opraviti s polprikolico;

- dovoz prostorninskega lesa na odpremno skladišče bodo uskladjili z odpremo tako, da bo čim več lesa pretovorjenega direktno s kamiona na vagon;

- pripravo tal ter kopanje jam pri pogozdovanju bodo skušali vsaj delno opraviti s strojem;

- ceste bodo vzdrževali z grederjem in z delavci v skupini;

- število zaposlenih bo ostalo enako kot lani;

- bolezni bodo znižali za 30 odst. Organizirali bodo obiske družin delavcev iz drugih republik in izboljšali prehrano in druge življenjske in delovne razmere.

- Varčevali bodo pri električni energiji, pri gorivu, pri uporabi telefona, dnevnicah in kilometrih.

Sprejeti načrti in ukrepi zahtevajo sodelovanje slehernega delavca. Na delavskem svetu bodo med letom in ob koncu leta ocenjevali, kakšni so uspehi na posameznih področjih. TONE FABJAN

Lanski snegolom in letošnji rezultati

(Nadaljevanje in konec)

VPLIV SNEGOLOMA 1979

V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta se je blagovna proizvodnja povečala za 3422 m³. Vso povečano proizvodnjo nosijo iglavci. Za to povečanje nismo zaslužni torej niti delavci, niti člani temeljne organizacije kooperantov. Pohvala pa velja vsem skupaj, ker ni bilo večjih zastojev zaradi tako povečane proizvodnje. Zaradi količinsko in vrednostno povečane proizvodnje smo pre-

segli plan pri vseh kazalcih za letošnje leto: Glej tabelo

Iz zgornjega prikaza je opaziti, da so se v primerjavi s planom največ dvignili materialni stroški in celotni prihodek. Količinsko in vrednostno povečana proizvodnja je povečala dohodek temeljni organizaciji kooperantov, v kateri združujemo delo delavci in člani, še bolj pa se je povečal dohodek članov TOK, kar kažejo povečani materialni stroški, ki so v bistvu stroški za odkup lesa, če se izrazim v stari, zlasti članom

TOK najbolj razumljivi obliki. Kratko rečeno: vpliv snegoloma na letošnji gospodarski obračun je v vseh pogledih ugoden, tako da bi se to moralo poznati tudi v skladih temeljne organizacije še toliko bolj zato, ker drugo leto prav gotovo ne bo tako ugodno. Dober gospodar pa zna v dobrih letinah pustiti nekaj rezerve tudi za neugodna leta.

VPLIV SNEGOLOMA NA PRIHODNJA LETA

Struktura proizvodnje v letošnjem letu kae, da bomo

morali v naslednjih letih izkoristiti več prostorninskega lesa, da bi dosegli ravnotežje v primerjavi s strukturo etata. Ta zadolžitev je še toliko pomembnejša, če se zavedamo, da nam v neizkoriščenem etatu tudi ostaja prostorninski les. Povečanje proizvodnje sortimentov, ki ne dajejo akumulacije, ima za posledico slabše rezultate gospodarjenja, kar se bo poznalo v letih do konca ureditvenega obdobja.

Mnenja sem, da izredna sečnja ne bi smela biti ovira za normalno gospodarjenje. Odkazilo bi moralo biti tudi vnaprej v skladu z obliko sestojev in z določbami v gozdnogospodarskem načrtu.

Ing. JOŽE FALKNER

Najboljši na tekmovanju kegljačev štirih gozdnih gospodarstev je bil Adi Štor (foto: Niko Goleš).

V gozdu in v bližini gozdov je prepovedano kuriti!

Če požar nastane, ga moramo pogasiti, kar takoj v začetku ni težko. Če ne uspemo pogasiti sami, moramo poklicati še druge občane in obvestiti ljudsko milico in gasilce.

Gozdovi so naše bogastvo, od njih je v mnogočem odvisno naše življenje.

	plan 1979 din	realizacija 9 mesecev din	indeks real:plan %
celotni prihodek	14,267.277	17,787.015	125
material. stroški	7,540.592	9,873.740	131
dohodek	6,594.435	7,815.852	119
pogodb. in zakon. obv.	2,438.370	3,094.450	125
čisti dohodek	4,156.063	4,766.401	115

Znanost v kmetijstvu

Lani je nagrado AVNOJ, ki je najvišje družbeno priznanje v Jugoslaviji, dobil Inštitut za kmetijska raziskovanja v Novem sadu. V tem inštitutu so vzgajali že 92 hibrid in sort poljskih in vrtnarskih rastlin z odličnimi lastnostmi.

S križanjem sort so dobili križance (hibride), ki dajejo povečan pridelek. Tako so povečali pridelek koruze od leta 1947, ko je znašal 20,4 stotov, na 62 stotov na ha leta 1977. V veliki meri je zasluga tega inštituta tudi povečan pridelek pšenice. V Vojvodini je bil v letih 1930 — 1939 povprečen pridelek na ha 13,7 stotov, leta 1977 pa že 51,4 stotov, kar je štirikrat več. Sorte pšenice, ki so jih vzgajali v inštitutu, dosegajo najvišje donose v svetovnem merilu. Tako je n. pr. sorta „Šava“ dosegla v svetovnih raziskavah po donosu prvo mesto na svetu. Na leto pridelajo do 180 tisoč ton izvrstne semenske pšenice predvsem za domače potrebe in nekaj tudi za izvoz. Sorta „Partizanka“ je odporna na sušo, na mraz, proti boleznim, daje pa odlično moko in jo sejejo v Španiji, Madžarski, Romuniji in Sovjetski zvezi.

V kmetijskem inštitutu Slovenije so doslej vzgajali že enajst novih sort krompirja. V zadnjih 10 letih so vzgajali in že preizkusili še eno novo sorto, ki so jo imenovali „Meta“. To je odlični jedilni krompir, srednje rane sorte, ki je precej odporna

proti boleznim. Gomolji so okrogli in gladki, meso svetlo rumeno, po količini pridelka na poskusnih ploskvah pa je prekašal pri nas močno razširjeno sorto Igor. Novo sorto so vzgajali strokovnjaki kmetijskega inštituta V. Repanšek, T. Praprotnik, C. Dovč in T. Sluga.

Proizvodnja goli (dolgi, droben obli les listavcev) je racionalizacija pri pridobivanju lesa, zlasti še, če je možno urediti transport tako kot je videti na sliki — iz kamiona takoj v vagon. Slika je iz odpremnega skladišča v Straži. S primerno dolgim lesom glede na možnosti spravila skušamo doseči zadovoljivo izkoriščenost sestave (kamion + polprikolica), ki je sicer pri takem transportu nekoliko manjša. Leta 1979 smo na GG izdelali 12.860 m³, leta 1978 pa le 3.968 m³ goli. (Foto in tekst J. Kure, dipl. ing.)

Počitniški dom Novigrad v letu 1979

Počitniški dom v Novigradu je bil v sezoni 1979 odprt od 1. 7. do 31. 8. Čas letovanja v domu je bil enak kot druga leta, to je po 5 in 10 dni.

Kapacitete doma so bile skoraj vse izkoriščene. Nezasedene sobe smo oddali delavcem „Gorjancev“ iz Straže, s katerimi imamo samoupravni sporazum in z njim združujemo dejavnost počitniškega doma z namenom, da bi člani obeh delovnih organizacij z enakimi pravicami in obveznostmi uporabljali usluge počitniškega doma v Novigradu. Tudi letos nekaterih prijavljenih gostov ni bilo, niti niso nikogar obvestili, da jih ne bo. Tak odnos je zelo neresen in ovira normalno poslovanje doma.

V večini primerov je bilo delavcem odobreno letovanje v domu v času, ki so ga sami predlagali. Pri razporeditvi smo upoštevali obveznosti posamezne družine zaradi šoloobveznih otrok ali o času koriščenja dopusta družinskega člana, če je ta zaposlen.

Obračunan in razdeljen je bil tudi dodatni regres za delavce, ki delajo na delovnih mestih: sečnja lesa, nakladanje lesa ročno in z dvigali, delo pri ročnem ali mehaniziranim spravilu, minerska dela, strojniki in delavci pri gozdni in gradbeni mehanizaciji, žagar crkularist, vozniki kamionov, delavci invalidi, samohranilci in delavci, ki imajo OD nižje od 3500 din in ki jim poprečni mesečni neto OD ni bil večji od 6.000 din. V zvezi s tem so bili obračunani naslednji zneski po TOZD in TOK.

Višina dodatnega regresa je odvisna od števila družinskih članov, ki jim je delavec hranitelj in števila dni (5 ali 10).

V letu 1979 je v domu letovalo:

Glede na člane delovne skupnosti in družinske člane je v domu letovalo:

	člani delovne skupnosti	družinski člani	skupaj
TOZD Novo mesto	7	13	20
" Straža	17	15	32
" Podturn	13	27	40
" Črmošnjice	8	12	20
" Črnomelj	4	11	15
" Gradnje	4	11	15
TOK Novo mesto	2	5	7
" Črnomelj	3	5	8
" Trebnje	6	12	18
DSSS	14	21	35
Skupaj:	78	132	210

V počitniških prikolicah je letovalo 42 oseb, od tega:

	člani delovne skupnosti	družinski člani	skupaj
TOZD Novo mesto	2	3	5
" Straža	1	3	4
" Črmošnjice	2	3	5
" Črnomelj	1	2	3
" Gradnje	1	2	3
TOK Novo mesto	3	6	9
DSSS	6	7	13
Skupaj:	16	26	42

Število gostov DO "Gorjanci" Straža v počitniškem domu Novigrad v letu 1979, po 10 dni.

	zaposleni	družinski člani	otroci	skupaj
I. dekada	9	5	5	19
II. dekada	16	5	4	25
III. "	13	8	6	27
IV. "	19	6	1	26
V. "	16	8	5	29
VI. "	11	5	4	20
Skupaj:	84	37	25	146

Preglednica dopustov po TOZD in TOK:

a/ Po 10 dni

TOZD, TOK	Dekada 100,00 din sku-						dekada 130,00 din sku-						otroci		skupaj	
	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II		
TOZD Novo m.	2	5				7						2	2	1	10	
" Straža	5	1	9	15			1		1	2			4	2	21	
" Podturn	1		3	5	3	12	1		2	1			4	5	21	
" Črmošnjice	2	1	2			5	1	1	1				3	3	11	
" Črnomelj															1	1
" Gradnje			2			2					1		1		3	
TOK Novo m.			2	3		5			1	1			2		7	
" Črnomelj	1	2				3	1	1					2	1	6	
" Trebnje	7		1	3		11	1		1	2			4	3	18	
DSSS			3	4	1	2	10			2	2		2	6	9	25
Skupaj:	9	11	10	25	13	2	70	3	3	7	11	2	2	28	25	123

b/ Po 5 dni

TOZD Novo m.	1		2	1	1	5			1		1		2	2	9	
" Straža			5		4		9				1		1		10	
" Podturn	4		4	3		1	12	2			1		3	5	20	
" Črmošnjice	2	1	2				5		1	2			3	1	9	
" Črnomelj			3		5		8			1	2		3	4	15	
" Gradnje	1	2	3		3		9		1	1			2	1	12	
TOK Novo mesto																
" Črnomelj			1				1						1		2	
" Trebnje																
DSSS	1	3			1		5	1	2			1	4	1	10	
Skupaj:	8	7	18	5	14	2	54	3	5	5	1	5	19	14	87	

	število upravičencev	znesek
TOZD Novo mesto	2	750,00 din
TOZD Straža	2	1.000,00 din
TOZD Podturn	2	1.375,00 din
TOZD Črmošnjice	1	250,00 din
TOK Črnomelj	1	500,00 din
TOK Trebnje	2	2.000,00 din
Skupaj	10	5.875,00 din

delavci GG po 10 dni 123 gostov po 5 dni 87 gostov skupaj 210 gostov

delavci Gorjancev po 10 dni 146 gostov

Na tradicionalnem četverboju kegljaških ekip v Čatežu

26. januarja so tekmovalе izbrane ekipe GG Brežice, ZKGP Kočevje, GG Postojna in GG Novega mesta na kegljišču hotela Terme v disciplini 8 x 100 lučajev mešano.

Postojnčani so tudi tokrat ugnali Kočevce z izredno borbeno igro z razliko 15 kegljev. Imeli so najbolj izenačeno ekipo.

Novomeščani so velikokrat, kakor tudi na tej tekmi pokazali, da imajo najboljše posameznike. Žal ekipa ni z rezultati izenačena, kar je odločilno za končni uspeh.

Adi Štor je bil tudi tokrat odličen, saj je podrl 425 kegljev. Tudi Rustja in Goleš sta dosegla dober rezultat. Ekipa je osvojila tretje mesto.

REZULTATI – ekipno:

1. GG Postojna 3.169 podrtih kegljev (Gornik 409, Mlakar 378, Zwoelf 400, Grmek 390, Maljevec 383, Škrj 410, Kotnik 395, Vidaković 404);

2. ZKGP Kočevje 3.154 (Rački 392, Rus 412, Zorc 399, Abramović 403, Štimac 371, Krapež 399, Repar 377, Kočevar 401);

3. GG Novo mesto 3.104 (Klobčar 392, Jarc 353, Blažič 342, Štor

425, Vidrih 374, Jereb 369, Goleš 410, Rustja 415);

4. GG Brežice 2.879 (Hladnik 379, Huis 331, Zorko 342, Maljevič 350, Plazar 389, Sabadoš 377, Palfy 370, Fliser 341).

Vrstni red posameznikov: 1. Štor 425, 2. Rustja (oba Novo mesto) 415, 3. Rus (Kočevje) 412, 4. Škrj (Postojna) 410, 5. Goleš (Novo mesto) 410, 6. Gornik 409, 7. Vidaković (oba Postojna) 404, 8. Abramović 403, 9. Kočevar (oba Kočevje) 401, 10. Zwoelf (Postojna) 400 itd.

Pregled zmagovalcev vseh dosedanjih srečanj:

1976 – Cerknica: GG Postojna
1976 – Novo mesto (Loka): ZKGP Kočevje

1977 – Čatež: ZKGP Kočevje
1977 – Kočevje: ZKGP Kočevje

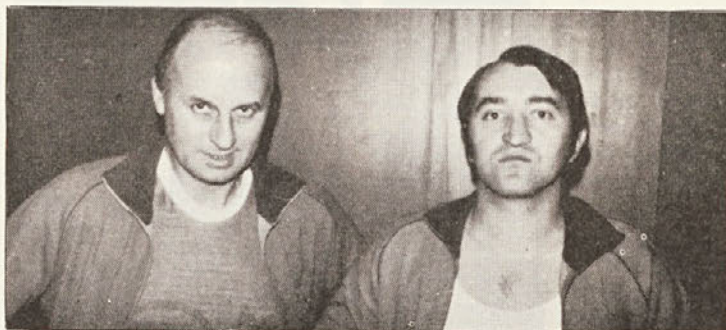
1978 – Pivka: GG Postojna
1979 – Novo mesto (Vodnjak): GG Postojna

1980 – Čatež: GG Postojna

Po končanem tekmovanju je dobila zmagovita ekipa pokal, trije najboljši pa diplome.

Organizator naslednjega srečanja aprila letos bo rekreativno športno društvo ZKGP Kočevje.

NIKO GOLEŠ

Janez Rustja in Niko Goleš sta vedno med najboljšimi (foto: Niko Goleš).

Zakaj omejevali enakopravnost žensk?

Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita sta v naši praksi že vrsto let opredeljeni kot množični gibanji, ki temeljita na pravici delovnih ljudi in občanov, da branijo svojo svobodo in neodvisnost dežele, svoj položaj in samoupravne pravice v socialistični družbi. Obe se čedalje bolj povezujeta med seboj v enoten samozaščitni in obrambni mehanizem. Vse ljudstvo po ustavi in zakonih sodeluje v obrambi domovine, če bi bila kakorkoli obročena varnost in neodvisnost dežele, osebna svoboda in varnost ter samoupravne pravice naših delovnih ljudi in občanov.

Vsi smo torej odgovorni nosilci pravic in dolžnosti na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Pri tem pa marsikje pogledi in praksa o vlogi in angažiranju žensk v SLO še niso družbeno sprejemljivi. O tem so nedavno razpravljali na posvetovanju o ideološkopolitičnem izobraževanju in splošnem vojaškem usposabljanju rezervnih vojaških starešin v Beogradu. Zelo odločno, pa hkrati tudi zanimivo je v zvezi z deležem žensk v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti razpravljala tovarišica Zora Tomič, članica predsedstva zvezne konference SZDL Jugoslavije. Med drugim je o tem pomembnem vprašanju povedala:

„...Tukaj mi ni treba podrobno pojasnjevati, kako škodljiv je za uresničevanje koncepta SLO (splošnega ljudskega odpora) in DSZ (družbene samozaščite) sektaški odnos do žensk, ki jim onemogoča uresničenje pomembne ustavne pravice in dolžnosti — obrambe in zaščite domovine. Ta odnos se pogosto skriva za tako imenovanim 'varstvom' ženske kot šibkejšega spola, kakor da je

SLO in DSZ le vprašanje telesne moči, je pa svojevrsten odsev patriarhalne miselnosti, tradicionalne razdelitve poslov na moške in ženske ipd. V bistvu pa pomeni odpor in nerazumevanje družbenopolitične vsebine SLO in DSZ... Zavedati se moramo:

pravice in dolžnosti žensk v obrambi in zaščiti ne temelje le

Na tradicijah NOB odraščajo novi rodovi žensk v naši deželi, ki vedo, da so v boju za svobodo jugoslovanske ženske rešile vprašanja svoje enakopravnosti.

na dejstvu, da predstavljajo ženske polovico prebivalstva in bi bilo nesmotno odreči se njihovega sodelovanja, temveč temelje na njihovem družbenoekonomskem položaju v naši samoupravni socialistični družbi, v kateri ne moremo imeti dvojnih meril glede SLO in DSZ za članke naše skupnosti. Gre za več — gre za koncepcijo naše SLO in DSZ, kako jo razumemo in uresničujemo...“

Tovarišica Tomičeva je nato nadaljevala:

„Danes se lahko vprašamo, ali smo hoteli in znali izkoristiti bogate izkušnje žensk, udeleženk NOB, pri uresničevanju SLO in DSZ in še posebej glede angažiranja žensk za uresničevanje te koncepcije.“

Sporočilo tovariša Tita na 11. kongresu ZKJ junija 1978 pravi:

„Prav tako je treba posvetiti posebno pozornost vlogi in načinu vključevanja žensk v zadeve SLO in DSZ. V našem NOB in v drugih sodobnih vojnah so ženske dokazale, da lahko enakopravno z moškimi opravljajo tudi najtežje naloge“.

To pomeni, da moramo obravnavati s pogledi in mnenji, da moramo zaradi določenih bio-

loških in psihosocioloških lastnosti angažirati ženske le pri pomožnih poslih, pri tako imenovanih 'ženskih zadevah', pri tem pa zanemarjamo celovito osebnost ženske...“

Premagati je torej treba družbeno nesprejemljivo prakso glede vloge in mesta žensk v SLO in DSZ kot v izenačevanju z moškimi glede obrambnih in

nejšega vključevanja žensk v vse zadeve SLO...“

Opozorilo pred požari

Na Krasu je bilo letos že več uničujočih gozdnih požarov. Nevarnost gozdnih požarov pa obstaja seveda povsod.

V sušnih mesecih, v februarju in marcu, je bilo doslej na našem področju največ gozdnih požarov. Zato posebej opozarjamo kmete, izletnike, sprehajalce, lovce, voznike avtomobilov in druge občane, naj bodo posebno previdni, da ne bi povzročili gozdnih požarov.

ZAPOSLENOST ŽENSK NI PREHODNA, TRENUTNA REČ...

„...Del svojega očetovstva, del materinstva naj bi vsak človek uveljavil tudi v samoupravni družbi. Ženske lahko na tem področju prispevajo veliko več, kot so že. Ker postane ženska, ki je udeležena v družbenem delu, tudi sama nosilka dohodka, bi lahko postala tudi (še posebno ob sedanjih ustavnih spremembah) nosilka akcije za pravično delitev dohodka, za usmerjanje dohodka v tiste potrebe, ki jih ona čuti pri svojih otrocih, pa jih v individualni družini in z individualnim osebnim dohodkom ne moremo zadovoljevati. To se pravi, da ima lahko zaposlena ženska dvakrat več besede pri tem, da bomo imeli otroške ustanove, šole, posvetovalnice, vse, kar potrebujemo, in to čim boljše in čim prej.“

Veliko tega pa bi že lahko imeli, ko bi pri nas ne vladalo mnenje, češ da je zaposlenost žensk trenutna, prehodna reč, potrebna zdaj, ko smo še revni, ko pa bomo bogati, bodo šle ženske spet lepo domov. To je ena največjih zablod, ki jih v naših šolah za življenje moramo spodbijati. Priprava za srečo v ljubezni, v materinstvu in očetovstvu je torej tudi spodbuda k delu in upravljanju svojih in družbenih zadev...“

VIDA TOMŠIČ (1971)

V prejšnji, 1. številki pri članku „Trami na rezkalnem stroju v Straži“ pomotoma ni naveden avtor. Članek je napisal dipl. ing. Jernej Piškur iz TOZD Straže. Priobčujemo

Sporočilo uredništva

tudi fotografijo, ki je bila namenjena omenjenemu članku.

Med naštevanjem sodelavcev v lanskem letu pa se je zgodila še druga napaka. Med sodelavci ni naveden Jože Petrič, dipl. ing., čigar prispevke ste v Dolenjskem gozdarju večkrat brali.

DOPISUJTE
V SVOJE GLASILO!

DOLENJSKI GOZDAR

Glasiło izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penca. Uredniški odbor: Franc Markovič, ing. Jože Falkner, ing. Jernej Piškur, ing. Slavko Klančičar, Janez Šebenič, ing. Tone Šepc, ing. Jože Vidervol in ing. Tone Hočevár — Izhaja enkrat na mesec v 2000 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list Novo mesto — Tisk: Knjigotisk Novo mesto — Na osnovi ustreznega dokumenta prosto plačila prometnega davka.

Ive Šubic:
V stavnici
partizanske
tiskarne na
Rogu (osnutek,
za linorez,
tuš, 1944

